

Bestemmelse af Mai 1811 blev der indsat en Comitee, som skulde have Tilshyn med alle det Slags Forsørgelsesanstalter og med flere beslægtede Formaal, og den bestod og var i Virksomhed indtil den sidste Tid, til for saa Arviden; da tilfældigviis Comiteens Medlemmer den gang vare ved at uddøe, og da man ikke ønskede at gjøre Anstrængelse for at finde nye, saa blev der nedlagt en allerunderdanigst Førestilling fra vedkommende Ministerium om, at denne Comitee, da det — som det hedder i Departementstidenden — ikke længere var tidsvarende at have en saadan Comitee, maatte ophæves. Den er dog ikke ophævet paa anden Maade, end at endnu bestandig Livrente- og Forsørgelsesanstalten af Finantsministeriet er tilholdt at give sin Betænkning, hvergang den ættes over alle saadanne Anstalters Indretning, og det er saaledes bekjendt, at den private Forening, om hvilken der fornylig var Tale, har — hvis jeg ikke feiler — været i den Stilling, at maatte indgive sin Plan til Livrenteanstalten. — Den ærede Tale, som jeg nærmest sigter til, søgte en Styrke i at fremhæve, at han ganske sikkert kunde gjøre Regning paa, at den Opfattelse, som jeg gjorde gjældende, hverken vilde finde Samstemning her eller udenfor. Sa desværre, det er fuldkommen rigtigt, og det maa jeg til min store Beklagelse erkjende er Noget, som paa ingen Maade har været mig uventet, eller som kommer overraskende for mig; tværtimod, havde jeg troet, at det var Noget, som Alle vare enige om, saa havde jeg tiet stille og ikke søgt nogen Trang eller Pligt til at udtale mig; men just i den Omstændighed, at jeg nærer en dyb og inderlig Overbeviisning om, at vi med stærke Skridt gaae en fuldstændig finansiell Deroute imøde, hvis vi ville vedblive paa den Vej, som vi synes bestandig stærkere og stærkere at ville følge, har jeg fundet en forøget Opfordring og uafviselig Pligt for mig, der har en bestemt modsat Opfattelse, til at gjøre denne gjældende, meget vel vidende og beredt paa, at det i dette Øieblik fra mange Medlemmers Side vilde møde Beklagelse og en mindre god Modtagelse, men ogsaa vidende, at det dog muligt ikke vil være uden nogen Virkning. Hvis jeg troede, at hvad jeg herom ansøgte, vilde være aldeles betydningsløst, saa vilde jeg

ikke have paataget mig den Ubehagelighed, der dog altid er forbunden med at staa frem som Ordspører for Anksuelser, der vinde saa liden Samklang; men jeg veed af lang Erfaring, at hvad der saaledes i første Øieblik har Banfælgighed ved at gjøre sig gjældende, ved at blive gjentaget og gjentaget ved passende Leiligheder, efter nogen Tid vil, forsaavidt det da har Sandhed i sig, vinde Rod og faae Anerkjendelse; og det maa dog erkjendes, at det ikke er et lidet eller ubetydeligt Spørgsmaal, som der her handles om. Det, som jeg her ved denne Leilighed og ved andre tilsvarende Leiligheder vil finde mig opfordret til at udtale, er, at Staten skal vogte sig stærkt for at gaae udenfor det Omraade, der sundt og naturligt er den anvist, og at det er den største Ulykke for den ubemidlede Klasse, ligesom ogsaa for den bemidlede, naar Staten gaaer ud over denne Grændse. Derfor behøver man slet ikke, som et æret Medlem fandt Anledning til at udtale, at opfatte Staten som et blodløst Væsen, der egentlig Intet har at gjøre. Naar Staten bestæftiger sig blandt Andet med Hærlove og saadanne Ting, er den ikke saa aldeles blodløs endda, der kan den meget godt og solidt raade over Borgernes Blod; der har Staten et stort og ubestraft Gebeet for sin Virksomhed, og paa det skal den holde sig. Men, siger man, er det ikke godt saaledes at komme de Ubemidlede til Hjælp? De Penge, som det koster, dem kan man jo saa tage fra de Bemidlede. Lad os derfor hjælpe de Ubemidlede, lad os give dem fortrinlig Underviisning — det var virkelig overraskende for mig at høre, at vi her i Kjøbenhavn skulle stamme os for Ublandet. Det siger man til os her i Kongens Kjøbenhavn, at, naar vi ville see hen til Ublandet, saa maae vi stamme os med Hensyn til, hvad vi gjøre for vor Almues Oplysning! Nei Ublandet maatte see sig vel for, hvis det skulde concurrere med Kjøbenhavnerne i saa Henseende. Men, siger jeg, lad os i denne Retning gaae ud over, hvad der hidtil er gjort, og lad os indrette Jernbaner paa Væssø, paa Anholt, paa Skagen og befordre vore Medborgere frem og tilbage paa dem; lad os give dem rigeligt Underhold og sørge godt for dem i alle mulige Henseender. Det er naturligviis Alt fortræffe-